Anul II Nr. 56

Prețul 20 pf.

Miercuri 23 Iunie 1943

GLASUL NISTRULUI

Gazeta Moldovenilor dintre Nistru și Bug

Redactor: GEORGE ION POPESCU

— Tiraspol —
Redacția: Odessa str. Pușchin 10

REFLEXIUNI PE MARGINEA ZIDIRII EUROPEI NOUI

de Coriolan Bărbat

Suntem fără îndoială la o marturisire a istoriei. Vechi [...] și tradiții și vechi idealuri nu mai ispitesc pe nimeni [...] cumplită a ceasurilor [...], sunt încet-încet părăsite, nemai corespunzând nici [...] spiritului modern și nevoilor tot mai apăsătoare [...] vieții de azi.

Spiritul modern, pe care flăcăra [...] îl curăță tot mai mult de zgura superstițiilor, îi trebuie un alt ideal și o nouă [...].

[...] vieții de azi bântuită de [...] învolburări în tipare ce nu [...] cuprind, îi trebuiesc noui [...], în stare să-i îngăduie o [...] liberă, într'o albie neîncercuită de legile egoismului omenesc și ducând spre mult jinduitul ideal de justiție socială.

* * *

[...] o parte a monedei, sortită [...] scoasă din circulația socială, stă imprimat *individualismul*.

Omul considerat ca o entitate de sine stătătoare, nestânjenit [...] instinctele și aspirațiile lui, de [...] de nevoia—strejuită de sancțiunile convențuirii la olaltă cu [...] săi. Cât mai multe [...] și cât mai puține datorii. [...] în ențarea acesta—ca plăsmuire mintală concepția individualistă a însemnat [...] pe răbojul unei experiențe [...] veacuri prea multe desamăgiri, căci decând stă la temelia [...] sociale—încrustată în [...] ce se cheamă *drept pozitiv*, [...] fost și este izvor nesecat de [...], de conflicte de interese, [...] de suferinți pentru cei prea mulți [...] bucurii pentru prea puțini. Individualismul îngăduie prea [...] norme juridice în dezacord [...] rațiunea și cu justiția și de [...] impuse cu forța; dintre ca[...] e suficient să amintim: liber[...] de exploatare, etc.

* * *

Comunismul este cealaltă față a monedei.

Individul dispare ca entitate de sine stătătoare, pentru a deveni tot mai mult o piesă a mecanismului social, un rob al statului internațional, dirijat de [...].

Nimic nu-i mai este îngăduit [...] ceeace constitue firea lui; [...] gând năzuinți, mân[...] națională.

Ce ne spune realitatea experimentată în Rusia iudeo-bolșevică? „Nici până azi apele încărcate [...] suferință și înroșite de [...] sânge omenesc, nu-și pot [...] albia liniștirii.

[...] violența brutală își pro[...] să traseze linii vieții și să [...] gândirii tipare noui, iar [...] dreptatea.

(Continuare în pag. 4-a)

DOI ANI DE EPOPEE ROMÂNEASCA

Din caierul vremii s'au desprins doi ani de când România, într'o
singură și nesdruncinată voință a pornit să-și apere drepturile și o-
noarea, călcate în picioare de dușmanul său și al întregei omeniri, de
trufașa și lacoma Rusie Sovietică
Cotropită și umilită, răpusă pentru un moment de o seamă de
împrejurări dureroase, țara aceasta, a noastră, a ridicat la 22 Iunie 1941
armele demnității sale pentru a-și creia, cu prețul celor mai mari sacri-
ficii, destinul meritat, revenind în linia de glorie a tradiție sale istorice.
În cuvintele Ostașului Conducător rostite în dimineața acelei
prime zile de războl „OSTAȘI, VĂ ORDON, TRECEȚI PRUTUL" se
simțea parcă ecoul atâtor bravi voevozi din trecut cari, ca și Generalul
Antonescu, nu au consimțit nici o clipă să trăiască într'o țară cu hotare
sfărâmate și nedrept impuse de dușman.
Iureșul vitezei armate române s'a năpustit cu toată puterea peste
Prut și de atunci și până astăzi, a isbutit să înscrie în hronicul lumii ce-
le mai mărețe fapte de eroism, făcându-se cunoscută prietenilor cari o
prețuiesc și temută inamicilor cari o pizmuesc.
Alături de neînvinsa oaste a celui de-al treilea Reich, nu a fost
bătălie, mai mare și mai însemnată, la care ostașii români, acești adevă-
rați ambasadori ai dreptății românești, să nu fi luat parte și să nu-și fi
dat aportul lor, uneori decisiv, în giganticul marș al Europei civilizate
pornit în răsăritul întunericului.
Doi ani de războiu, doi ani de epopee românească. Suntem acelaș
mănunchi din prima zi a sfântului nostru războiu, unit și însuflețit de
aceiași voință de a ne lupta și a învinge.
Și, după cum a spus de curând Mareșalul, „Oricare ar fi amenin-
țările de care nu ne temem și ofensele pe care nu pe noi ne umilesc,
cari ni se aruncă zilnic prin văzduh, de dincolo de baionetele noastre,
noi mergem înainte".
Astfel înțelegem să ne înfățișăm lumii, în primele zile ale celui de
al treilea an de războiu.

GEORGE ION POPESCU

ROMÂNII DELA RASARIT DE NISTRU

de Prof. STEFAN CIOBANU Membru al Academiei Române

La răsărit de apa șerpuitoare a Nistrului, din dreptul orașului Movilău, și până la gura acestui fluviu românesc, se întinde un lung șirag de sate moldovenești, ce crește în grosime lângă vechiul vad dela Târgul Rașcov și până mai jos de Tiraspol.

Intr'o altă mare fâșie de pământ presărată cu așezări moldovenești, adică românești se cuprind și regiunile orașelor Balta și Ananiev. Multe sate românești se mai găsesc, apoi, în apropierea târgului Voznesensc, de pe râul Bug, și chiar până la Nipru, în jurul Ecaterinoslavului.

Mai toate așezările românești se află pe malul râurilor (Nistru, Bug, Ingul, Codima), în apropiere de păduri și pe locurile cele mai prielnice și roditoare. Aceasta este cea mai bună dovadă că Românii au cuprins acest pământ înaintea altor neamuri, în mijlocul cărora ei trăiesc astăzi.

Multe sunt cauzele care au făcut pe Români să se așeze în aceste părți. Mai întâi, Moldovenii, care au înființat puncte de pază la toate trecătorile de pe malul drept al Nistrului, pentru o mai bună siguranță, au trebuit să înființeze așezări românești și la răsărit de Nistru. Multe alte așezări se datoresc legăturilor economice și comerciale între Moldova și ținuturile de răsărit (Oceacov și Crimeea).

Așezări mai proaspete se explică prin înființarea Ucrainei Hanului, în secolul XVII-lea, cu Duca Vodă, Domnul Moldovei, în frunte; de asemenea prin numeroasele războaie ruso-turce, ca și prin măsurile luate de către Rusia de a coloniza regiunea cucerită dintre Nistru și Bug.

Izvoarele rusești nu tăgăduesc, de altfel că populația românească de peste Nistru este cea mai veche din aceste regiuni. In anul 1766, guvernul rus trimite un informator (pe cazacul Andrei Constantinov) în regiunile —numite pe atunci „tătărești"— dintre Nistru și Bug, regiuni care la această dată, precum se știe nu aparțineau Rusiei. Din raportul lui reese că în nici o localitate, dintre acelea pe care le-a vizitat (Golta, Balta, Crivoe, Ozero), n'a găsit vre'un supus rus, și că n'a auzit decât limba moldovenească și cea tătărească. In satul Bobric, scrie informatorul: „In afară de preot care știe rusește, n'am găsit pe nimeni, și aici trăiesc numai Români".

După pacea dela Iași din 1791, când Rușii au ocupat regiunea Oceacovului, iar Tătarii s'au retras spre Crimeea, Românii, adică populația băștinașă a acestei părți a Transnistriei de astăzi, unde mai pe urmă au venit de s'au așezat tot felul de neamuri. In marea Enciclopedie rusească, unde vine vorba de populația județului Ananiev, citim acest adevăr: „Moldovenii sunt locuitorii autohtoni ai județului".

Cu privire la numărul Românilor transnistrieni, încă nu avem date sigure. In împrejurările din trecut, numărul exact al acestor Români, atât de împrăștiați, nu putea fi stabilit. Statisticile alcătuite de guvernul Rusiei țariste, în deosebi rezultatul recensământului din 1897, nu inspiră nici o încredere, deoarece ele au fost întocmite cu un anumit scop.

După statistica menționată din anul 1897, numărul Românilor transnistrieni în cele trei gubernii: Cherson, Ecaterinoslav și și Taurida, era de 185.945 suflete.

S'a văzut însă că aceste date sunt departe de adevăr. Organul administrației locale—Zemstvo din Cherson — la începutul anului 1900 găsește că numărul locuitorilor din singura gubernie a Chersonului era de 2.956.208 locuitori, între care 9,2%, adică 271.970 erau Români.

Nici această cifră nu poate fi socotită cea adevărată, deoarece numai județul Tiraspol avea în anul 1900 o populație de 266.568, din care 31,2%, adică 64.410 suflete erau Români.

Aceste date sunt culese din izvoare rusești apărute înainte de anul revoluției bolșevice (1917), adică mai bine de un sfert de veac în urmă. Azi după legile democratice, numărul populației în creșterea normală, în timp de 25 de ani se dublează. Deci, chiar dacă am lua în seamă deportările Moldovenilor făcute de către bolșevici numărul Românilor de peste Nistru este cu mult mai mare, decât acela, care reese din cifrele de mai sus.

In ce privește gubernia Podoliei, numai județele Balta și Olgopol dau, după datele oficiale rusești un procent destul de însemnat.

Nici fosta Uniune Sovietică n'a tăinuit existența Românilor la răsărit de Nistru. Cea mai bună dovadă pentru aceasta este înființarea „Republicei Autonome Moldovenești" la sfârșitul anului 1924. Teritoriul acestei republici, însă, nu se întindea numai asupra regiunilor românești din lungul Nistrului.

Cum era și de așteptat, autoritățile sovietice au ascuns numărul Moldovenilor arătându-i în minoritate în propria lor republică.

(Continuare în pag. 4-a)

VISURI REALIZATE

— de A. GHIREA —

Soarta omului ca și soarta popoarelor este predestinată de Puterea Divină. Existența neamurilor depinde de puterea lor de rezistență, de spiritul lor de conservare. Comunitatea de gândire, comunitatea de sânge, formează puterea unui Neam.

Neamul Românesc trăind veacuri întregi sub vitregia vremurilor, a fost nevoit să-și lase o parte din fiii lui în afara hotarelor Țării, cari, în lupta lor de rezistență contra străinismului, și-au conservat puterea de viață românească și vocea sângelui.

Acești fii înstrăinați, datorită însușirilor de român, au dus o viață sbuciumată și în căutarea drepturilor lor pe de o parte se izbeau de hotarul Țării, iar pe de alta de vălul neînțeles al străinismului; cei mai îndrăzneți însă forțau hotarul și pătrundeau în adevărata patrie.

Scriitorul acestor rânduri, fiind de pe meleagurile Transnistriei, primul contact cu Patria l-a avut în anul 1916, cu ocazia războiului mondial, când a luptat cot la cot cu soldatul român pentru apărarea hotarelor Țării și mărirea ei.

Viața din Țară mi se părea o continuare a vieții moldovenilor din Transnistria. Nimic nu se deosebea, totul ne unea. In sufletul meu începe să pătrundă bucuria revederii Neamului și să trezească adevărata conștiință de pui de român.

Acest prim contact cu țara a lăsat urme adânci în sufletul meu și când asupra Transnistriei s'au năpustit hoardele bolșevice, m'am refugiat în țară, de unde în primul rând am căutat să-mi oțelesc sufletul și să-mi desvolt adevărata conștiință de urmaș al strămoșilor comuni nouă tuturora.

Și iată astăzi, după 22 de ani de refugiu în țară, mă reîntorc din nou acasă pe meleagurile Transnistriei de altădată, însă împreună cu adevărata Patrie.

Ce schimbare! Ce jale! Aproape în fiecare familie mâna regimului satanic și a Iudei a lovit în cei mai buni fii ai Neamului. Cei mai buni gospodari de altădată au fost ridicați din gospodăriile lor și trimiși în sclavie pe drumurile siberiene sau omorîți și nimiciți moralicește ca să-și facă drum Satana și fiii lui Iuda, distrugători de Neamuri, răsbunători și setoși de sânge creștinesc.

Pe fețele moldovenilor, în ochii lor nu mai vezi veselia de altădată de moldovean care te uimea cu spiritualitatea și dibăcia ei; nu mai auzi glasul lor sfătos și povestirile libere din trecut.

Înfățișarea lor se aseamănă cu înfățișarea adevăraților sclavi din antichitate și Evul Mediu. Sunt tăcuți, neîncrezători, îngrijorați, cu ochii lăcrămați pe urmele sclaviei; fețele lor sunt brăzdate de încrețituri săpate de suferință; îmbătrâniți înainte de vreme.

Îmbrăcămintea lor îți provoacă compătimire. In locul hainelor de altădată îngrijite și curate, ei poartă niște căciuli murdare siberiene, rotunde, scurte și de culoare murdară și pâsle destrămate; cu greu poți face distincție între țărani și intelectuali; aceștia din urmă în hainele lor uniforme cu ceilalți, afară de compătimire, îți provoacă un jalnic surâs. Și cu drept cuvânt, închipuiți-vă o învățătoare localnică, îmbrăcată într'un palton lung până la pământ, fără nici o culoare sau mai bine zis de culoare murdară, cu pantofii în picioare asemănătoare cu niște pâsle și cu un petic de bască roșie pe cap peste un păr în dezordine, nepieptănat și atârnat în toate părțile.

Călcând pe urmele copilăriei și tinereții mele, după atâția ani amari, am căutat să văd aceleași sate bogate de altădată cu gospodării îmbelșugate, cu case îngrijite, cu curți curate, îngrădite cu ziduri cochete; căutam să văd cai, vaci, porci în curți și găini, gâște, rațe pe străzi și copii veseli jucându-se. Mai ales căutam să văd aceleași biserici frumoase din mijlocul satului ce se înălțau până la cer cu turnurile lor impunătoare vopsite în verde. Căutam să văd hambarele pline cu grâu, orz, ovăz, paie, magaziile cu cereale, oameni grăbiți la lucru sau ici colo stând la sfat râzând și veseli, ascultând vreunul bun de vorbă.

Ce deziluzie! Ce tragedie! Inima îmi încremenește și ochii îmi umezesc de lacrimi când văd că toate acestea au cu totul altă înfățișare. Parcă peste ele a trecut o furtună groaznică. Parcă satele au intrat în pământ; casele sunt mai mici, cu exteriorul murdar și deteriorat. Curțile sunt neîngrijite cu ziduri stricate. Gospodăriile și casele mai bogate așa zise ale culacilor, sunt complet distruse și în locul lor locuitorii rămași și-au improvizat niște bordee. Nu se mai văd animale în gospodării și nici păsări pe străzi și copii veseli jucându-se; nu se mai văd grupuri de moldoveni râzând și veseli ascultând pe vreun tâlmaciu distractiv; fiecare cu capul plecat și gânditor parcă își măsoară pașii ducând cu el povara vieții din trecutul sclaviei bolșevice. Și ceeace este mai izbitor parcă și dureros se observă deodată: lipsa bisericilor, astfel ne pare că fiecare sat este decapitat.

Bolșevicii distrugând bisericile, au căutat să alunge credința din suflete și inima oamenilor, dar s'au înșelat, căci am observat localuri improvizate de rugăciune pline de tineri și bătrâni.

Dar furtuna a trecut și iadu bolșevic s'a prăbușit. Moldovenii transnistrieni și-au salvat credința, și-au salvat sufletul și însușirile românești.

Acum le-a venit Patria Mamă care îi mângâie și-i încălzește la sânul Ei, care-i îmbrățișează și-i îndrumează pe adevărata cale a fericirii.

Visurile ne sunt realizate.

Suntem uniți cu Patria Mamă în veci.

Pe drumul biruinței

— de DIOMID STRUNGARU —

Așezat la răscruci de drumuri, încins de popoare slave și mongole pripășite din Asia, poporul român a rezistat în pofida tuturor încercărilor grele și fără de număr.

La apus, ca și la răsărit de coastele Carpaților, el a rămas nedeslipit de glia-i părintească, deși asupra lui s'au abătut cele mai furioase uragane.

Stăpânirile vremelnice năpustite peste cuprinsul daco-românesc n'au frânt tăria lui și niciodată nu i-a întunecat idealul străbun.

Istoria a părtinit dreptatea unui neam, care întotdeauna s'a arătat vrednic de trecutul său glorios, și atunci când aveau loc răfueli între popoare, forurile de competință au recunoscut, în bună parte, dreptul la viață acestui popor împilat. Așa a fost la 1856, în 1913, dar mai ales în urma războiului mondial când, cu excepția Bănățenilor, în vest și Transnistrienilor, în est, drepturile noastre ne-au fost recunoscute și pământul românesc se arcuie aproape ca în vechile hotare ale Daciei.

Și dacă în ultimii ani asupra noastră s'au abătut iarăși vremi de triste și grele încercări, Românul nu și-a pierdut nădejdea în Dumnezeu și Neamul său.

Nădejdea nu l-a înșelat și nu-l va înșela!... La intervale mari sau mici istoria se repetă, și noi avem tot dreptul să ne considerăm porniți pe drumul biruinței, ca acum un sfert de veac.

E de ajuns să ne întoarcem privirea asupra evenimentelor, din primăvara anului 1917, când din răsărit a străbătut cea dintâi rază de nădejde a îndeplinir... lui nostru național.

Atunci, când se pune... regimului țarist, căruia i... se frânele din mână, ... său, în Rusia, îl ocupa ... stem de viață comunist... prea slab pe atunci, ca s... juca rolul polițistului de ... ziu—atunci moldovenim... Prut și Bug a fost cea ... mură românească pe ca... a ajutat-o să-și revendic... turile de viață liberă, ... dentă de puterea străină c... subjugase.

De atunci istoria cun... serie de congrese moldo... care s'au ținut la Kiev, ... Tiraspol sau Chișinău, ... drilej cei obidiți și-au spu... sul și și-au cerut drept... nepieritoare, dreptate car... venit în curând, dar num... nă la Nistru!

Tot de atunci își trag ... memorabilele cuvinte ... Toma Jalbă, care ne l... că Românii transnistrie... curând vor săpa albia N... decât să rămână ei desp... frați. Și ce fericită coinc... După un sfert de veac, ... Toma Jalbă a putut rosti ... pitală o inimoasă cuvânt... sala festivă dela *Liga p... unitatea culturală a ... Românilor* arătându-și ... recunoștința față de Du... și armata Mareșalului Erou...

Din mulțimea care aplau... vintele profetice ale încerca... Român transnistrian am ... distinge figura blajină a ... Mitropolitului Gurie, care ... cembrie 1917, în calitate de ... himandrit, însoțind pe epis... Gavril al Achermanului, cu ... sobor de 20 de preoți și d... moldoveni a oficiat la Cat... la din Capitala Basarabiei, s... ciul divin pentru prima dat... limba română, rugându-se ... Cer pentru tămăduirea sufle... lor tuturor Moldovenilor d... cuprinsul Rusiei.

Cu acel prilej a fost sfi... cel dintâi steag românesc ... acum un sfert de veac, p... mântul Moldovei desrobite, ... prezența armatei noastre fuse... inată atunci—ca pe timpul lui Ș... cel Mare și ca și astăzi—p... îndeplinirea aceleiași misiu... apărare a credinței și civili... de veacuri.

Pentru aceasta, partic... noastră la războiul sfânt d... sărit, unde se jertfesc cei m... ni fii al Țării pentru dre... Neamului, ne face să ne s... pășind pe drumul pe car... mers înaintașii noștri acu... sfert de veac, când, dup... ostașul român își îndeplinis... siunea restabilind ordinea p... tindeni unde apăruseră ren... le anarhiei comuniste, p... român și-a putut realiza i...

Atunci Moldovenii dintre ... și Nistru au fost cei mâna... au revenit la matcă.

Urmând pilda înaintașilor ... tri răbdăm în tăcere, ne ... din plin și credem nesdru... că jertfele noastre vor fi răs... cu aceași măsură. Luptăm ... la capăt, cu conștiința sen... pășim tot mai departe, pe ... mul realizării depline a i... lui nostru național.

REFLEXIUNI PE MARGINEA ZIDIRII EUROPEI NOUI

— de CORIOLAN BĂRBAT —

(Urmare)

Din fluturarea magică a stindardelor roșii desfășurate acum 24 ani, nu au mai rămas decât ecourile groazei, cari stăruiesc și azi în conștiința lumii, dar nu se aude nici un cântec nou al vieții.

Pacea nu s'a coborât între oameni pe pământul Rusiei Sovietice, pe care valuri de sânge au curs fără milă, în deslănțuirea aprigă a urilor și a patimelor scormonite de viclenia talmudică.

Tinzându-se la o uniformizare a indivizilor sub raportul capacităților de manifestare, în statul Sovietic, se are prea puțin în vedere natura omenească, ori contingentele vieții și prea mult se contează pe abstracțiile ideologiei iudeo bolșevice.

Desființarea familiei, viața în comun a tuturor, creșterea copiilor în așezăminte, unde nu simt nici căldura unei priviri, nici mângâierea unei mâini părintești ocrotitoare; îndoparea sufletelor cu tot ce este negațiune și destrămare; desființarea patriei și a altarului, toate acestea sunt atentate împotriva firii omenești, împotriva legilor imutabile ale vieții și ale finalităților ei supreme.

Cei care au căzut jertfă urei neîmblânzite sau poftei nesățioase a iudeo-bolșevismului, miile de mii de uciși fără judecată și fără milă, aveau și ei drepturi sfinte la viață.

Ce a împins la această nimicire de vieți omenești dacă nu ura talmudică și pofta de stăpânire parazitară a iudaismului?

Dar... în pădurea sacră dela Eleuzis nu se intră cu toporul în mână, răcnind și lovind pentru ați face drum spre locurile dintâi.

Copiii cei buni ai omenirii—creștinii—nu au făcut și nu fac așa, ci s'au jertfit și se jertfesc pe sine pentru triumful dreptății; au plătit și plătesc cu sângele lor—*nu cu cel al aproapelui*—isbândirea visurilor de mai bine ale omenirii.

Acesta este criteriul, după care cei buni se deosebesc de cei răi; simțământul de dragoste, de insticțul de pradă; omul, de animal.

* * *

Așa dar doctrina comunistă a desamăgit cu desăvârșire pe cei pe seama cărora este experimentată, iar cea individualistă nu satisface aspirațiile de dreptate ale unei lumi de mult desamăgită.

Este neîndoios că evoluția are azi un ritm mai viu; mergem parcă mai repede, împinși de atâtea nevoi, de atâtea frământări ale spiritului pornit în căutarea altor limanuri; mergem împinși de un atât de adânc desechilibru al forțelor economiei, dar chestiunea este: spre ce forme de organizare socială mergem?

Și în căutarea *adevărului* s'a ajuns în sfârșit la mișcările de mare amploare, cristalizate în jurul diferitelor sisteme sociale și care sunt așa zisele *mișcări de dreapta*, vizând întărirea forțelor naționale și păstrarea așezămintelor dela baza societății actuale, (credința, familia, proprietatea, comerțul, etc.).

Astfel este *național-socialismul*, tinzând la conservarea statelor naționale cu preconizarea unor sisteme de distribuție a bunurilor și conlucrarea energiilor în convingerea absolută a unei mai bune stări pentru toată lumea.

Astfel a răsărit ca o reacțiune contra răului, curentul și ideologia nouă de încopciere a naționalului cu socialismul—miraj care prin frumusețea lui fascinantă de realizări concrete a deschis Europei—în ciuda oricăror bârfeli—drumuri noui spre atingerea idealului de justiție socială, preconizat cu atâta clarviziune în lucrarea „Mein Kampf" de către marele făuritor de Europă nouă Adolf Hitler.

MARILE REFORME ROMANEŞTI

...entru noua viaţă a populaţiei transnistriene

...portantele discursuri ale D-lui Mareşal Antonescu şi Guvernator Alexianu, au arătat sensul istoric al marilor realizări româneşti din Transnistria. Decretul Nr. 9, punctul de plecare al viitoarei aşezări dintre Nistru şi Bug

...ocazia întrunirii tuturor ...ilor de răspundere din Gu...mântul Transnistriei în ma...ala de festivităţi a palatu...Voronţov, — întrunire care a ...aspectul unei mari manifes... istorice, legată strâns de ...de organizare a nouei ...—d. guvernator Alexianu ...Mareşal Ion Antonescu au ...discursuri în cari s'a evi... marile merite ale oştirii ...desrobitoare şi ale administraţiei româneşti, discursuri ce pot fi considerate pietre de hotar ale nouei ideologii ce frământă actuala aşezare a lumii, având nu numai un pronunţat caracter local, dar încadrându-se perfect în linia vederilor româneşti.

Redăm mai jos aceste discursuri împreună cu textul complect al Decretului Nr. 9 semnat de d. Mareşal Antonescu, cu privire la noua reglementare a proprietăţii şi vieţii Transnistriei.

...cursul d-lui guvernator Alexianu

...voit Dumnezeu ca azi, în ...nie 1943, să vă găsiţi din ...la noi pe pământul Trans...triei, să vă găsiţi în cetatea ...sta, în aceste locuri unde ...boară—se împlinesc acum ...ape doi ani—D-voastră, cu ...a D-voastră armată, zi de ...stat de veghe, aţi luptat, ...biruit şi aţi croit pe acest ...t o lume nouă, o viaţă şi civilizaţie nouă.

...voit Dumnezeu să vă găsiţi azi aici în această zi de soare ...unat, când natura s'a îm...cat în tot ce are mai scump, ...d Guvernământul Transnistriei este prezent cu tot ce are ...şi de seamă, ca să vă spună ...din adâncul inimei lor, cu ...goste şi credinţă, azi când un ...nou se adaugă la şirul atât ...fericit al vieţii D-voastre, să ...spună din toată inima:

...să trăiţi Domnule Mareşal, ani ...mulţi şi fericiţi şi să vă dea Dumnezeu viaţă lungă şi fericită ...pentru bucuria noastră şi pentru ...gloria şi gloria D-voastre

După vechile tradiţii care ...azi de mult uitate, când ...conducătorul unui stat împlinea ...un an sau sărbătorea o zi atât ...de scumpă lui şi familiei sale, ...ce era şi sărbătoarea neamului, era obiceiul, ca sufletele ...celora care colaborau şi munceau împreună, să vină ca să-i ...aducă un moment de bucurie, o ...clipă de înălţare şi reconfortare ...morală.

Noi, azi, Domnule Mareşal, ...nu putem să vă mai dăm ...nimic, pentru că v'am dat din ...prima clipă tot sufletul, toată ...credinţa, toată dragostea şi toate ...forţele noastre, pentru greaua ...operă pe care doreaţi s'o realizaţi.

Dela mic până la mare fiecare ...colaborator al meu, fiecare ...din vrednicii mei colaboratori, ...căci au fost mulţi, dar nu au ...rămas decât acei care au luptat cu disciplină şi credinţă şi ...care sunt gata să-şi pună viaţa lor ...la dispoziţia Ţării şi a Naţiei ...atunci când li se va cere, ...noi nu putem să vă oferim ...altceva căci inima noastră vă ...aparţine dela început. Luptăm ...aici pentru onoarea D-voastre ...pentru munca şi jertfa pe care D-voastră aţi adus-o pentru cinstirea numelui D-voastre şi înălţarea Patriei, principii care au călăuzit în permanenţă pe conducătorii de servicii.

Astăzi de ziua acestei sărbătoriri, vă rugăm să dăruiţi Transnistriei, din sufletul, din dragostea, din înţelegerea D-voastre, din iubirea cu care aţi îndrumat această provincie şi din căldura cu care aţi ajutat-o în permanenţă, dându-i întotdeauna cel mai înalt sprijin.

Îngăduiţi-ne, Domnule Mareşal, să vă rugăm să daţi populaţiei de aici aşezarea sănătoasă pe care D-voastră aţi gândit-o de atâtea ori şi pe care aţi frământat-o atâta vreme în mintea D-voastre şi care nu este altceva decât expresia gândului şi a dragostei D-voastre.

Vă rugăm să ne îngăduiţi să prezentăm aici proiectul de Decret ce am întocmit în această privinţă.

Am dorit ca acest proiect de Decret prin care se dă o nouă aşezare o nouă viaţă populaţiei de aici, să corespundă cu această sărbătorire a zilei D-voastre de naştere, pentru ca să ne aducem în permanenţă aminte că în această zi, Mareşalul desrobitor şi întregitor de Ţară a creeat din jertfa de sânge, din gloria, din dragostea de luptă a soldaţilor români şi germani pentru a creea o viaţă nouă, o lume nouă, o civilizaţie nouă.

Vor pomeni toţi cei ce vor veni după noi, de aşezarea pe care Mareşalul desrobitor a dat-o azi Transnistriei cu ocazia sărbătoririi zilei sale de naştere.

Vă prezint Domnule Mareşal, acest Proiect de Decret şi vă rog să daţi înalta D-voastre aprobare şi semnătură.

Vă rog încă odată, Domnule Mareşal, să primiţi din partea noastră a tuturor toată dragostea şi devotamentul.

Dumnezeu să vă ajute să împliniţi marea operă pe care o daţi cu suflet cinstit şi vrednic, Naţiei întregi".

(Sala a isbucnit în urale şi aplauze frenetice).

RASPUNSUL d-lui MAREŞAL ION ANTONESCU

„Este o simplă întâmplare că mă găsesc azi în mijlocul D-voastră.

Este pentru mine şi poate şi pentru D-voastră o surpriză comemorarea zilei mele de naştere; nici odată nu m'am gândit ca să fac să fie o coincidenţă între actul pe care l-a pomenit Domnul Alexianu şi între ziua mea de naştere.

In trecere depe front spre ţară, am găsit de datoria mea să mă opresc în acest ţinut vechi românesc, ca să-mi dau seama, prin constatări personale de munca şi de realizările D-voastră.

Am urmărit această muncă şi înfăptuirile zilnice, din actele cari mi se prezintă săptămânal şi lunar, eram—v'o pot afirma cu convingere—edificat că aici se munceşte în mod sănătos.

Am trecut în acest scurt popas aproape prin majoritatea ţinutului transnistrian şi am constatat că datorită muncii D-voastră, el s'a transformat azi într'o grădină şi datorită muncii româneşti ea se va transforma, în scurt timp, într'o veselă grădină.

Găsesc că este un act de dreptate şi de onoare românească ca să dăm acestei populaţii ceiace aşteaptă dela noi dreptul la proprietate şi la libertate. Este actul care consemnează această nouă dispoziţie luată de neamul românesc prin mine şi cred că este acesta un act istoric care va sta pe frontispiciul înfăptuirilor mari ale acestei generaţii.

Nu sunt omul cuvântărilor politice şi al laudei deşarte, faptele sunt cele care vorbesc şi faptele D-voastră vorbesc îndeajuns pentru D-voastră. Indrumările mele au fost numai principiale, iar execuţia D-voastră a fost genială şi a întrecut, v'o pot spune ferm, cu mult aşteptările mele.

Mareşalul ION ANTONESCU

D-voastră aţi făcut o provincie frumoasă, în care viaţa nouă a renăscut, aţi făcut o provincie care va servi şi poate să servească, începând de azi înainte model nu numai pentru restul ţării româneşti, dar şi pentru oricare ţară din Europa civilizată.

Motivul prezenţei mele aci în mijlocul D-voastre nu este altul decât acela de a mă edifica asupra unor lucruri de amănunt, pentru că în ceiace priveşte chestiunile mari, eu sunt lămurit.

Eu pot să mă întorc acum liniştit în Ţară şi asigur pe colaboratorii mei că aici se face o operă românească care va cinsti numele de român. Eu pot să stau liniştit în Ţară, pentru că ştiu că drumurile luminoase sunt bine croite şi ele vor fi duse în condiţii optime la bun sfârşit, prin munca, credinţa şi dragostea D-voastre, dacă se va continua astfel opera începută la 19 August 1941, când am dat Decretul dela Tighina şi când am avut fericita inspiraţie să numesc în fruntea acestei provincii pe Domnul Alexianu.

Profit de această ocazie, să aduc, în mod public, în faţa D-voastre şi a ţării întregi, omagiile mele de mulţumire pentru toată această operă pe care a înfăptuit-o şi sunt sigur că Domnul Alexianu, ca toţi banii români, va bine merita dela Patrie, pentru această acţiune românească". (Urale puternice cari au durat mai multe minute).

Ce cuprinde Decretul Nr. 9

Văzând raportul Nr. 67378/943, prezentat nouă de Guvernatorul civil al Transnistriei, Profesor Gh. Alexianu;

Văzând că din timpul dela 19 August 1941 de când administraţia română s'a instituit în Transnistria prin vitejia armatelor române, populaţia locală, redată vieţii de civilizaţie, de omenie şi progres, s'a purtat cu disciplină faţă de administraţia românească şi a muncii cu pricepere în interesul propriu pentru instaurarea nouei orânduiri isvorâte din gânduri şi din concepţia civilizaţiei apusene;

Văzând că toţi lucrătorii din fabrici şi din ateliere ca şi toţi funcţionarii au făcut pentru asigurarea în primul rând al traiului lor zid de credinţă în jurul fabricilor, uzinelor, şi întreprinderilor, restaurându-le din ruine şi punându-le în stare de producţie;

Drept act de mulţumire, drept act de cinstire al gândului, al muncii şi al jertfei acelora care au crezut în cuvântul nostru, în puterea noastră de creaţie, de viaţă şi de organizare a administraţiei româneşti:

AM DECRETAT
şi DECRETAM

Cap I.

Folosirea proprie a pământurilor.

Art. 1.—Se dă în folosinţă proprie pământurile rurale din Transnistria, tuturor acelor locuitori cari:

a.—Au lucrat şi lucrează cu deosebită îngrijire pământul ce le-a fost atribuit în brigăzile de muncă.

b.—Au predat prin obştiile respective cota de produse dela animalele lăsate în îngrijirea lor, în limitele fixate pentru susţinerea armatei de ocupaţie, a cheltuelilor de administraţie şi de investiţii noui.

c.—Au avut în tot acest timp o atitudine corectă faţă de armată şi administraţie.

Art. II.—Pentru pământurile ce se dau în folosinţa proprie se va plăti anual o indemnizaţie în natură sau în bani corespunzătoare nevoilor de administraţie şi de desvoltare a ţinutului.

Art. III—Locuitorii ce primesc pământul în folosinţă proprie sunt obligaţi să-l cultive în obştii după planul de cultură fixat de agronomie.

Art. IV.—Lotul dat fiecăruia în folosinţă proprie va fi în raport cu:

— vrednicia sa,
— sarcinile familiare,
— sarcinile sociale,
— întinderea pământului obştei,
—numărul locuitorilor îndrituiţi.

Art. V—Locuitorii ce primesc pământurile în folosinţa proprie plătesc dările în natură, în cotă, proporţional corespunzătoare cheltuelilor prevăzute la articolul doi.

Cap. II.

Repartizarea locuinţelor

Art. VI.—Toţi locuitorii oraşelor care îndeplinesc condiţiunile fixate de prezentul Decret obţin o casă de locuit cu grădină sau un apartament.

— Continuare în pag. 4-a —

Conducătorul Statului Român d. Mareşal Ion Antonescu şi d. prof. Gh. Alexianu Guvernatorul Transnistriei, semnând actul istoric din Palatul Guvernământului.

CE CUPRINDE DECRETUL Nr. 9

(URMARE)

Art. VII. — Mărimea apartamentului sau locuinţei va fi în raport cu numărul membrilor familiei, cu profesiunea şi necesităţile de viaţă socială ale împroprietăritului.

Art. VIII. — Foştii proprietari sau moştenitorii lor, dacă întrunesc condiţiunile prevăzute în articolele precedente, vor fi preferaţi cu ocazia repartizării imobilelor la atribuirea imobilelor ce le-au aparţinut înainte cu condiţia însă ca acestea să nu fie ocupate de autorităţi sau destinate unui scop de utilitate publică.

Art. 9. Pentru aceste imobile se vor plăti taxe conform principiului stabilit la articolul 2.

Cap. III

Participarea lucrătorilor şi funcţionarilor la supra producţie

Art. 10. Se acordă lucrătorilor de toate categoriile şi funcţionarilor, dreptul de a participa la supra producţie, în următoarele condiţiuni:

a. Toate ramurile de activitate şi producţie care vor depăşi planul de lucru fixat, reuşind să sporească producţia, vor putea obţine un procent de 25 la sută din valoarea acestei supra producţii, coeficientul de atribuire fiind în raport direct cu mărimea supra producţiei.

b. Participarea se va face sub forma de premii, în bani, sau produse în cazul când deşi nu s'a depus totuşi o muncă şi o stăruinţă extraordinară, care merită să fie în deosebi răsplătită.

Art. 11. Toţi funcţionarii şi lucrătorii care vor reuşi să pună în funcţiune fabrici noui sau noui mijloace de producţie, sau vor îmbunătăţi producţia în fabricile şi întreprinderile existente, vor obţine prime de încurajare, în produce sau în bani.

Cap. IV

Dispoziţii generale

Art. 12. Invăţământul este obligatoriu, însă liber. El se predă în mod liber.

Art. 13. Comerţul se declară liber în condiţiunile ce se vor stabili.

Art. 14. Inventarul agricol viu şi mort, al locuitorilor va fi sporit progresiv, în raport cu reconstituirea stocurilor necesare fiecărei gospodării şi a ţinutului, pentru o muncă cât mai întreagă şi pentru desvoltarea provinciei în folosul tuturor.

Cap. V

Dispoziţiuni finale

Art. 15 Principiile fixate în prezentul Decret, se vor pune în aplicare treptat şi vor fi desvoltate prin ordonanţele Guvernământului Civil al Transnistriei.

Art. 16. Cei cari nu vor folosi bunul atribut în condiţiile fixate pierd dreptul de folosinţă proprie.

Art. 17. Guvernământul Civil al Transnistriei este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dat la Odesa, în Palatul Voronţov, la 15 Iunie 1943.

ION ANTONESCU

Mareşal al României şi Comandant de Căpetenie al Armatei

DIVERSE

Vineri 18 Iunie, la ora 5 ziua, a avut loc şedinţa obicinuită a Institutului de propagandă şi cercetări anticomuniste (Str. Petru cel Mare Nr. 1) la care d A. Kraft a ci referatul la tema: „Teoria naţional socialistă".

x

In localul Institutului de propagandă şi cercetări anticomunist d. prof. Udrea a ţinut o conferinţă despre „Viaţa în Româmia", vorbind de Transilvania.

După aceea a rulat un film cinematografic care reprezenta natura şi viaţa Transilvaniei.

REGLEMENTAREA SCUTIRII NEGUSTORILOR

dela munca de — folos obştesc —

D. Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei a semnat următoarea ordonanţă № 127.

Se modifică dispoziţiunile Ordonanţei № 82, în sensul ca şi comercianţii şi industriaşii cu firma înscrisă, pot fi scutiţi de munca de folos obştesc în schimbul plăţii unei taxe de 15 RKKS pe zi pentru tot timpul cât urmează să presteze munca de folos obştesc.

Plata se va face lunar, anticipat la Banca Transnistriei sau la Sucursalei edin judeţ, în contul Guvernământului—Direcţia Muncii.

Toţi acei ce nu vor presta munca de folos obştesc vor fi deasemenea obligaţi să plătească taxa de 15 RKKS.

Domnii Directori Financiari şi ai Muncii, sunt însărcinaţi cu aducerea la îndeplinire a prezentei Ordonanţe.

Vizita D-nei Maria Mareşal I. Ant[onescu] la sanatoriul pentru copiii din Holod[naia]

In cadrul vizitelor făcute la Odesa Doamna Maria Mareşal I. Antonescu în ziua de 14 Iunie 1943, însoţită de D na Veturia Oct. Goga, D na Leonora Colonel Velcescu, D na Lucia Pântea, D-na Victoria Col. Popovici, D-l Colonel Matei Velcescu, Prefectul Judeţului Odesa, D l Dr. Nicolescu, Directorul Sănătăţii, Comandantul Legiunei de Jandarmi şi Pretorul raionului Odesa au plecat spre sanatoriul pentru copii din Holodnaia-Balca Jud. Odesa, trecând prin satele Gniliacova şi Holodnaia-Balca.

La intrare în sanatoriu, Doamna Maria Mareşal I. Antonescu a fost întâmpinată de medicul primar, inspectorul şcolar şi copiii şcoalelor din satele Gniliacova şi Holodnaia-Balca din Judeţul Odesa.

Un număr mare de copii din împrejurimi au venit să întâmpine cu cântece şi flori pe aceea care veghează la fericirea lor.

S'a desfăşurat un frumos program compus din: cântece, recitări şi dansuri, după care Damna Maria Mareşal I. Antonescu, ajutată de celelalte Doamne a împărţit daruri la copii.

După aceasta, Doamna Maria Mareşal I. Ant...
vizitat şi s'a interes...
nunt de toate ame...
sanatoriu, trecând ...
pavilioanele, care se ...
curând reparate şi ...
regiune bogată în ...
pe malul limanului ...
Hagi-Bey.

După terminarea ...
natoriului, Domnia Sa ...
strucţiuni asupra mod...
primire, cazare şi între...
celor 250 de copii, care ...
ză să fie trimişi de ...
siliul de Patronaj al ...
de binefacere din Bucu...

La solariul sanatoriu...
nia Sa este întâmpinată ...
rul Cercului Moldoven...
sa, cari au venit în ...
mare fiind adânc ...
înalta vizită.

Doamna Maria Mar...
Antonescu după vizit...
natoriului a binevoit ...
neze în cartea de aur a ...
turei Judeţului Odesa.

La ora 11 se îndreap...
Odesa trecând prin ferm...
gina Maria", unde e...
pinată de şeful fermei, ...
tori şi copii, unde Dom...
împarte daruri la copii.

La ora 11.20 Inalţi...
se îndreaptă spre Odesa.

Românii dela rasarît de Nistru

(URMARE)

Astfel, recensământul oficial din anul 1920 a arătă un total de 545.500 locuitori care populau Republica Moldovenească, dintre care numai 32%, adică 173.416 suflete, erau Români. Ce-i drept cu prilejul acestui recensământ se face această interesantă menţiune: „Moldovenii ca cei mai înapoiaţi, la recensământ, în massă, tăgăduiau naţionalitatea".

In orice caz, dacă am lua în cosideraţie creşterea populaţiei dela anul 1900 până astăzi, cifra Românilor numai în guberniile Cherson şi Podolia s'ar ridica la cel puţin o jumătate de milion.

Românii de peste Nistru, ca şi Românii din celelalte părţi, sunt agricultori; negustori şi breslaşi între ei nu se găsesc aproape de loc.

Pe malul Nistrului se ocupă de vierit. Acum vreo 40-50 de ani înapoi, Românii erau singurii locuitori, care aveau vii şi ştiau să le lucreze. Probabib că ei au fost cei dintâi, care au adus viţa de vie peste Nistru.

Inalţi la statură, voinici, deştepţi, Românii de peste Nistru au ceva din vitejia, din frumuseţea şi din mândria strămoşilor noştri. Sunt foarte îndrăsneţi şi se cred superiori tuturor popoarelor care conlocuesc cu ei peste Nistru. Au conştiinţa clară că ei sunt cu totul de alt neam decât conlocuitorii lor, se numesc „Moldoveni", „de un neam cu Moldovenii din Moldova", cum îi numesc ei pe fraţii lor din Basarabia.

Ca şi Moldovenii din Basarabia, sub regimul rusesc, Românii de peste Nistru erau consideraţi ca foarte buni ostaşi. Multe regimente de cavalerie rusească erau formate, în cea mai mare parte, din Români transnistrieni. Până şi în garda imperială nu lipseau dintre ai noştri.

Românca de peste Nistru este cum a fost şi în Basarabia, păstrătoarea limbei, datinelor şi credinţei strămoşeşti.

Bune gospodine, ...
femeile îşi caută de casă ...
foarte bune lucrurile ...
mâna lor La ele vei vedea ...
eaşi curăţenie, aceeaşi ...
mare" cu lăicere ...
teanc, cu prosoape ...
şi adeseaori o vezi cu ...
brâu ca şi pe tablourile lui ...
gorescu. Femeile mai în ...
în gubernia Chersonului, ...
astăzi poartă în cap turbane ...
te, acoperite cu năframă ...
aşa cum se obişnueşte în Bu...
vina şi'n alte părţi ale Româ...

Toate încercările Ruşilor de ...
desnaţionaliza prin biserică, ...
lă, armată şi administraţie ...
tă ram să a neamului ...
n'au avut succes. Românii ...
răsărit de Nistru vorbesc ...
limbă moldovenească, ...
tă, pe alocuri cu cuvinte ...

Nu încape nici o îndoială ...
Românii de peste Nistru ...
descendenţii celor mai ...
puteri ale neamului nostru, ...
rora le era strâmt acasă şi ...
căutau să-şi desfăşoare ...
lor în largul stepei de peste Nistru.

Trecutul ne îndeamnă să ...
mai mult interes pentru ...
provincie din răsărit. Să nu ...
uite că regiunea dintre Nistru ...
Bug a fost o regiune, unde ...
dintâi pioneri ai culturei ...
au fost Românii.

In această nouă provincie ...
unde energia românească ...
manifestat din timpuri când ...
şii nici nu aveau cunoştinţă ...
existenţa pământului între Nis...
tru şi Bug s'a vărsat cel ...
mult sânge de către cei mai ...
ni fii al României!

Să nu se mai uite nimic din ...
ate acestea, cu atât mai mult, ...
cât în noua orânduire a Statelor ...
europene de mâine, Transnistria ...
reprezintă pentru România ...
chezăşie sigură a hotarelor ...
dinspre răsărit.

Prof. ST. CIOBAN[U]

MERSUL RĂZBOIULUI

Niciodată în cursul acestui răsboiu cercurile militare germane n'au examinat cu atâta calm şi n'au expus cu atâta obiectivitate ca acum intenţiile şi pregătirile de atac ale adversarului de pe diferitele fronturi de luptă.

Ne amintim că cele patru „faze" ale recentei ofensive sovietice din Cuban au fost prevăzute şi anunţate din timp cu o precizie aproape matematică de către înaltul comandament german. Rezultatele acelei ofensive le conoaştem cu toţii: capul de pod a rămas neclintit, iar armata generalului Maslenicov, după ce a suferit pierderi dincel... ma..., a încetat atacurile.

Cu aceeaşi obiectivitate—am zice ştiinţifică-rapoartele primite la Berlin de pe frontul de răsărit, semnalând o serie de acţiuni ale elementelor de asalt sovietice, constată că ele sunt semnele prevestitoare ale ofensivei sovietice de vară, ce se pregăteşte mai ales în sectorul dela vest de Kursk şi în partea de nord a buclei dela Orel.

Tot atât de impresionante prin sinceritatea lor sunt rapoartele primite de pe frontul mediteranian, care precizează că în apele Pantelleriei şi în portul Gigelli aviaţia germană a găsit şi a atacat vase de transportat trupe şi vase de debarcare ale armatei de invazie anglo-americane.

Aşa dar, Comandamentul German nu se sfieşte să anunţe posibilitatea unei debarcări în Mediterana.

Din tonul liniştit cu care cercurile militare germane anunţă şi discută această eventualitate se desprinde un puternic sentiment de forţă şi de siguranţă. O conducere slabă nu şi-ar putea permite niciodată să vorbească poporului pe faţă despre posibilităţile de atac ale inamicului. Conducerea germană de războiu este însă tare pe valoarea armatei şi a armamentului său, iar conducerea politică este tot atât de tare pe moralul şi pe solidaritatea neclintită a frontului intern.

Tipografia „Graiul Românesc" Odesa. 729